

Jouni Lindbergillä on kokemusta kaupungin geodeettina kahdessa hyvin erityyppisessä suomalaisessa kaupungissa: Lieksassa, joka kärsii muuttotappioista ja Keravalla, joka pyrkii selviytymään pääkaupunkiseudun muuttoryntäyksestä.

Kahden kaupungin

Haastattelu ja kuvat:
Pekka Lehtonen

GEODEETTI

Jouni Lindberg, 36, kertoo olleensa erilaisissa kunnallisissa tehtävissä vuodesta 1989 – aluksi Vantaan kaupungilla kartoittajan ja teknikon vakansseilla. Valmistuttuaan vuonna 1991 hän aloitti geodeetin tehtävät Lieksan kaupungissa ja siirtyi sieltä vuonna 2000 Keravalle.

”Kunnissa hallintorutiinit ovat samanlaisia mutta muutoin nämä kaksi kaupunkia ovat melkein pätoistensa vastakohtia. Lieksa ponnistelee syvällä kehitysalueella väestön vähene-misongelmissa ja se on pinta-alaltaan Keravaa sata kertaa suurempi. Kun Lieksassa lähti Kolille kyläkokoukseen, matkaa saattoi kertyä satakunta kilometriä yhteen suuntaan.

Kerava kokee pääkaupunkiseudun kasvupaineet ja ongelmat ovat Lieksalle käänteisiä. Pinta-alaltaan Kerava on yksi pienimistä kaupungeistamme”, kertoo Lindberg.

Geodeetin nimike ei kerro kaikkea

Kaupungingeodeetin nimike on Jounin mielestä jäykkä ja huonosti tehtäviä kuvaava. Aikoinaan geodeetille kuuluivat kiinteistönmuodostus ja rekisterinpito asemakaava-alueilla – tontinmittaukset ja niitä edeltävät tonttijakojen valmistelut sekä kunnallisista kartastoista huolehtiminen ja mittaukset. Nykyään nämä ovat esimerkiksi Keravalla varsin pieni osa työkenttää. Geodeetti toimii keskuks-hallinnossa kaupunkikehitysosaston päällikkönä ja kaupunginjohtajan toisena sijaisena. Osaston tehtävänä on hankkia raakamaata, kaavoittaa sitä ja luovuttaa kaavoitettuja tontteja. Toimintaideana on palvelutuotannon lisäksi luoda edellytykset asunto- ja elinkeinorakentamiselle. Osastoon kuuluvat kaupunkisuunnitteluyksikkö, tonttiyksikkö ja paikkatietoyksikkö. ”Voisi kuvitella, että tonttien tuotantopaineet huonontavat ympäristön laatua, mutta ympäristön laa-

”Alalle tulini osaksi siitä syystä, että olin kesätöissä mittaussosastolla Tuusulan kunnassa. Samalla katsoin, että alan opinnot ovat hyvä yhdistelmä tekniikkaa ja oikeustieteitä”, sanoo naapurikunnasta Tuusulasta kotoisin oleva Jouni Lindberg.

KERAVA

- asukkaita 30 600, väkiluvun kasvu n. 200/v.
- pinta-ala 30,9 neliökilometriä
- asutotuotanto 300 asuntoa/v.
- radanvarsikaupunki n. 25 km Helsingistä.

LIEKSA

- asukkaita 14 600, väkiluku vähenee noin 400 asukasta/vuosi
- pinta-ala n. 4 000 neliökilometriä
- asutotuotanto n. 30 asuntoa vuodessa
- etäisyys 500 kilometriä Helsingistä

dusta ei kuitenkaan tingitä”, painottaa Lindberg.

Keravan keskeiset ongelmat ovat samat kuin muuallakin pääkaupunkiseudulla: väestön muuttoliike ja asumiskustannusten nousu.

Kaksi kaupunkia, kahdet ongelmat

Kerava on mukana pääkaupungin ongelmien ratkaisussa ja samalla se kehittää omin-takeista ja edullista asumista, esimerkiksi matalaa, tiivistä rakentamista. Lindberg korostaa Keravan pyrkimyksiä: erityyppistä tuotantoa, erityyppisiä asumuotoja sekä eri-

tyyppisiä omistusmuotoja tasapuolisesti. Siinä on Keravan asuntopoliittinen idea.

Lieksassa tehtävät koostuivat kaavoituksen ohjauksesta, mittaussosastosta ja karttatehtävistä, tonttien muodostamisesta ja maakaupoista. Lieksan kaupungilla oli metsää noin 6 000 hehtaaria, jotka myös olivat geodeetin vastuulla. Lieksassa väestö väheni siinä määrin, että tehtävät painoutuivat käytännön rutiineihin ja väestöpaon vaikutusten minimointiin. Uusia asuntoalueita ei kaavoitettu, vaan vanhoja kaavoja ajanmu-kaistettiin ja osa kaavoista kumottiin.

”Lieksa on kuitenkin yksi Suomen kaudenimmissä kaupungeista. Vähäisistä resursseista huolimatta asiat hoidettiin tehokkaasti ja hyvällä yhteistyöllä. Katson, että vielä myöhemmällä virkauralla palaan Lieksaan, jos he vain huolivat. Merkittävin ongelma Lieksassa oli teollisten työpaikkojen määrän kehitys: joidenkin menestysten myötä työpaikat olivat ajoittain nousussa, mutta vilkkain talouselämä toimii kasvukeskuksissa”, Lindberg luettelee.

Rakentamisen turvaaminen Keravalla keskeistä

Keravalla kaavoituksen tehtävä on turvata rakentamismahdollisuuksia. Pätevät suunnittelijat pyrkivät kiireisessä tonttituotannossa turvaamaan myös ympäristön laadun. Lautakuntatyöskentelyssä tulee esittää useita vaihtoehtoja jo alustavissa luon-

noksissa. Kaavoittajat kuuntelevat kuntalais-ten tarpeita myös luot- tamusmiesten kautta. Kaavoitus kulkee noin 2 vuotta rakentamisen edellä. Ihanteellista olisi, mikäli olisi 4–5 vuoden tonttireservit. Keravan kaupungilla

on aika laajat maanomistukset ja Lindberg muistuttaakin, että **Sakari Sarsan** (kaupun- gingeodeetti 1963–88) tiukan maapolitiikan tuloksista voidaan vieläkin nauttia. Kaupunki ei ole juurikaan lunastanut maa- ta, jos vain muita vaihtoehtoja löytyy.

Kaupunki pyrkii monipuoliseen asun- totuotantoon: puolet omistusasuntoja ja toi- nen puoli vuokra- tai asumisoikeusasunto- ja. Asuntotyypit jakaantuvat kerros-, rivi- ja omakotiasuntojen kesken. Vuosittain Keravalla tuotetaan vuosittain noin 300 asuntoa, joista 90 % menee keravalaisille. Vuosittain on luovutettu noin 30 omakoti- tonttia. Moni paikkakunnalle juurtunut ke- hittää asumismuotoaan perheen elämän- kaaren mukaan. Lindberg kertoo kaupun- gissa pohdittavan jonkinlaista kokonais- vastuurakentamisen (KVR) mallia tuotan- non jäntevöittämiseksi. ”Kaupunki käyt- täisi melko tiukkaa isännän ääntä sekä hin- nan että laadun suhteen. Vuokratasoa pi- täisi puristaa vaikkapa 4 mk kerrosneliö- metriltä ja erityyppisiä asuntoja pitäisi tuot- ta”, Lindberg luettelee. Matala tiivis asun- toalue olisi yksi Keravan malli. On myös mahdollista, että asuntopolitiikan purista- minen sosiaaliseen suuntaan vääristäisi asukasrakennetta. Monipuolisuus on vas- taus myös tähän.

Maaomistajat mukaan toteuttamiskustannuksiin

Satunnaisen toimittajan provosoivan väit- teen, että Suomi olisi maapolitiikan rupu- maita, Lindberg väistää:

”En täysin alle- kirjoita väitettä. Maanhankintaan, kaavoitukseen, pal- velurakentamiseen, kunnallistekniikan- rakentamiseen ja asuntorakentami- seen perehdyttyäni voisin todeta ainoa- na heikkoutena suoma- laisessa maapoli-

”Keravalla kaavoituksen tehtävä on turvata raken- tamismahdollisuuksia. Lieksassa väestö väheni siinä määrin, että tehtävät painoutuivat väestöpaon vaikutusten minimointiin.”

maapolitiikassa. Kiteytettynä se tarkoita- si, että rakentamisen mahdollistami- seksi ei tarvitse erityisesti käyttää vero- markkoja, paitsi ehkä palvelurakentami- seen.”

”Minimiaskel maapolitiikan kehittä- misessä olisi maanomistajien osallistu- minen kaavan toteuttamiskustannuksiin, kuten esimerkiksi kunnallistekniikkaan. Tällöin varmistuisi valtakunnallisestikin asioiden kohtuullinen toteutuminen riip- pumatta paikallisesta asiantuntemukses- ta ja asioiden hoidosta.”

”Keravalla on hoidettu maapolitiikka hyvin ja lakien hengessä. Ensisijai- sesti on kaavoitettu vain kaupungin maita, ja jos yksityisiä maita kaavoitetaan, niin kustannuksia ja hyötyjä tasataan”, sanoo Lindberg.

Kunta tarjoaa maanmittarille monipuolisen työkentän

”Maanmittarit menevät nykyisin yhä monipuolisempiin tehtäviin, vanhat tehtävälokerot ovat hämärtyneet.” Keravan esimerkkinä Lindberg kertoo, kuinka geodeetti koulutetaan investointilaskentaan (20 opintoviikkoa) ja mittauspäällikkö **Marko Kankare** edustaa toimensa ohel- la kaupungin sisäisen laskennan asian- tuntemusta. Ilman pätevää henkilökun- ta ei tästä hommasta mitään tulisiakaan.

Kuntapuolella uusille työntekijöille on vahva tilaus, kaavoitukseen tarvitaan lisää voimia ja mittaus- toimi on erittäin teknistynyt. Li- säksi valmiutta monialaisiin teh- täviin tulisi maan- mittausalalla li- sätä.

Kuntapuolella uusille työntekijöille on vahva tilaus, kaavoitukseen tarvitaan lisää voimia ja mittaus- toimi on erittäin teknistynyt.

tiikassa sen, että val- tiovalta ei varmista hyvää maapoliittista toteutusta. Kussa- kin kunnassa riittä- vällä määrätietoi- suudella ja asian- tuntemuksella saa- taisiin kuntalaisia palvelevia tuloksia

Reino Ante työskentelee Turun kaupungin mittaustöissä

Reino, 21 v. valmistui kartoittajak- si v. 2000 Turun ammatti-instituut- tissa. Laitilasta kotoisin oleva Rene kertoo maanmittausalan vaikutta- neen mielenkiintoiselta vaikka tie- dot perustuivatkin vain opinto-oh- jaajalta saatuihin tietoihin. Koulut- us kesti kolme vuotta. Siihen kuu- lui myös muutaman kuukauden työssäoppimisjakso, joka jälkikäteen tuntuu antoisimmalta ajalta: siitä sai tuntumaa oikeisiin töihin.

Armeijan jälkeen Reino pääsi Var- sinais-Suomen maanmittaustoimis- toon kesätöihin ja sieltä kohta Turun kaupungin kiinteistölaitokseen. ”Olen ollut kaupungin leivissä hel- mikuusta ja pian työsuhte vakinais- tettiin. Työt ovat erittäin vaihtelevia, mikä tekee hommasta erityisen mielenkiintoisen. Tehtäviini kuulu- vat mm. tonttien ja rakennusten mer- kitseminen maastoon, sijaintikatse- lukset rakennustyön edetessä, kau- kolämpö- ja kaapelikartoitukset ja tietysti yleiset maastomittauksetkin. Karttahan elää koko ajan: tulee uusia kartoitettavia kohteita tai sitten joi- takin poistetaan kaupungin kanta- kartalta. Työssä liikutaan paljon luonnossa ja tavataan mittaustöistä uteliaita ihmisiä. Varsinkin näin kesällä luonto ja kauneimman suku- puolen edustajat ovat parhaimmil- laan...”, kertoo Reino Ante.